

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

c. 15. Excommunicamus. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Volunt igitur & mandamus, & in virtute A
obediencie districtè precipimus, vt ad hæc effica
citer exequenda Episcopi per dioceses suas dili
genter inuigilent, si canonicam velint effugere
vitionem. Si quis enim episcopus, super expur
gando de sua diocesi hæretice prauitatis semen
to negligens fuerit, vel remissus; cum id certis in
dicis apparuerit ab episcopali officio depona
tur, & in locum ipsius alter substituatut idoneus
qui velit, & possit hæreticam confundere prau
tatem.

Gregorius IX. Archiepiscopo
Mediolanen.

Laici cuiuscunque professionis sint, predicare
non debent.

C A P. XIII.

IC VT in vno corpore, & infra. Cū
igitur nonnulli laici predicare præsu
mant, & verendum nimis existat, ne
vicia sub specie virtutum occultè sub
intrent; Nos attendentes, quòd doctorum ordo
est in Ecclesia Dei, quasi precipuus; Mandamus
quatenus cum alios Dominus Apostolos dede
rit, alios prophetas, alios vero doctores, interdi
cas laicis vniuersis, cuiuscunque ordinis censean
tur, vsurpare officium prædicandi:

Concor. tex.
in c. cum ex
iniuncto, su
pra co. tit.

1. Cor. 12.
Ephes. 4.

Idem.

Hoc cap. vsque ad §. si qui autem habetur in ca.
excommunicamus, supra co. tit. in prin. vnde sum
ma, & declarata, prout ibi fuit dictum.

C A P. XV.

EXcommunicamus & anathema
tizamus vniuersos hæreticos; Ca
tharos, Patarenos, Pauperes de
Lugduno, Passaginos, Ioslepinos,
Arnaldistas, Speronistas, & alios,
quibuscunque, nominib. censeantur, facies quidè
habentes diuersas, sed caudas ad inuicem colliga
tas: quia de uanitate conueniunt in idipsum. Dã
nati vero per Ecclesiam seculari iudicio relin
quantur, animaduersione debita puniendi: cleri
cis prius à suis ordinibus degradatis.

† Cōcor. tex.
in auth. Ga
zaros. C. de
hæ. vbi Pet.
Godof. hunc
locū illustrat

Si in hæresi deprehensi volunt redire ad fidem,
detrudendi sunt in perpetuam carcerem ad peni
tentiam peragendam, & credentes erroribus hæ
reticorum, hæretici sunt, hoc dicit.

† Vide Eym.
3. p. q. 93.

Si quis autem de predictis, postquam fuerint
deprehensi, redire voluerint ad agendam condi
gnam penitentiam, in perpetuum carcerem de
trudantur. Credentes autem eorum erroribus,
hæreticos similiter iudicamus.

Idem.

Liberantur ab omni obligatione, qui hæreticis te
nebantur adstricti.

C A P. XVI.

AB SOLVIOS se nouerint à debito
fidelitatis domini, & totius obsequij,
quicunque lapsis manifestè in hæresim
aliquo pacto quacunque firmitate vallato, tene
bantur adstricti.

† In antiquis
codicibus cõ
stanter legi
tur homini

126 Martin
Marinus V.
quodam re
scripto, inci
Inter cõstas
& habetur in
vlt. sed. cõci.
Constan.

Quis pgi
na inbrexi
cos hic laz.

2. T. m.
Rom. 10.

Fori et cõi
cacioni hæ
reticis sati
quifem.

† Cõcor.
c. cum et
iuncto l.
c. cõci.
co. tit.

Cõtra susce
ptor peccat
Inquisitor.

† Vide
cadum
nũ de
li. 3. c.
man d.
ro. in b.
15.

Ex leuib. fa
sionib. nõ
facile proce
dendum.

C O M M E N T. XII.

EXcommunicamus. Edidit Innocentius
cõcilio generali Lateranen. hoc copiosũ
edictum aduersus hæreticos, eorumque fautores an
no Domini MCCXX. in quo potissimum tres pœ
nas eis irrogat. Vnam spiritualem, videlicet, exco
municacionem: alteram corporalem, cum possint nisi
resipiscant, tradituræ seculari, vltimo supplicio af
ficiendi: tertiam item vitæ afflictiuam, nempe bo
norum confiscacionem.

Nec putandum est hic primam pœnam exco
municacionis in hæreticos latam; nam omnium pœna
rum, quibus hæretici coercentur, hæc antiquissima
est, à Christo iam lata Matth. cap. 18. ibi: Si Ecce
siam non audierit, sit tibi tanquam Ethnicus, &
publicanus, & diuinus Paulus ter legitur exco
municasse, primum, Corinthum fornicarium primo
ad Corinth. c. quinto. Rursus Alexandrum, & Hy
menæum ob blasphemiam. 1. ad Timoth. c. primo.
Tandem hæc pœna idem Apostolus omnes hæreti
cos docuit coerendos, ad Titum c. 3. Item sanctus
Iohannes, 2. epistola canonica. Tradit Martinus ab
Ayala olim Archiepiscopus Valentinus, in li. de
Ecclesiasticis traditio. par. 3. artic. 6. Dissertui La
tissime lib. 2. de pœnis hæreticorum.

Qui autem inuenti fuerint sola suspicione
notabiles. Ergo cõtra suspectos de hæresi, tamen si
hæretici verè non sint, Inquisitores procedere pos
sunt. Sed an leuis suspicio sufficiat, questio est: &
Repertorium verborum suspectus. §. itè nota. & Matth.
Afflictus in constitutione, seu consuetudine, & Carre
rus de hæret. nu. 116. leuem suspensionem sufficere
voluerunt, non tamen ad condemnationem, & pu
nitionem, sed vt ex leui suspicione ad examinatio
nem, inquisitionem, & veritatis indagacionem per
ueniatur, & leuiter suspecto ad eluendam huiusmo
di suspensionem etiam abinuatatio vel purgatio iniun
gatur, vt docet Eymericus p. 2. q. 55. nu. 9. & seq.

Ceterum his leuib. suspicionibus non est vbi
que credendum in tam grani delicto, & prudentia
opus est, & iuxta qualitatem personarum erit iudi
candum, vt prudenter monuit Simancas in Enchy
ridio violatæ religionis, titu. 41. nu. 8. sed his plura
Eymericus hac 2. p. q. 55. & 56. vbi, & nos multa
tradidimus. Hoc est certum, ad nullius capturam
veniendum esse ex his tantum indicij aut delictis,
quæ leuiter solum redderent quempiam suspectum,
propter insigne honoris detrimentum, quod in hoc
crimine sola captura asserre dignoscitur, vt susius
scripsi infra p. 3. super que 51. 59.